

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Actualisering Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen,
Kwaliteitskader gemeentelijke opvang en Beleidsregel
Verdeelbesluit

Datum
17 mei 2024

Ons kenmerk
5568359

1. Aanleiding

Het (gedeeltelijk) uitblijven van realisatie van een aantal uitgangspunten uit de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (de Uitvoeringsagenda) en ontwikkelingen als de aanhoudende druk op het organiseren van asielopvang, opvang voor ontheemden uit Oekraïne, doorlooptijden bij de IND en de stelselwijziging ingevolge de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen maakt dat de LRT opdracht heeft gegeven om de Uitvoeringsagenda te actualiseren. Deze actualisering is uitgewerkt en akkoord bevonden door de LRT en het advies is daarom deze door te geleiden naar de Tweede Kamer.

Daarnaast is er in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen een kwaliteitskader gemaakt waar opvangvoorzieningen aan dienen te voldoen, rekening houdend met de belangen van kwetsbare groepen zoals benadrukt in de aangenomen motie van de leden Koekkoek en Ceder.

Tot slot is er een beleidsregel verdeelbesluit gemaakt in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen. Met het toezenden geeft u uitvoering aan de toezegging n.a.v. een vraag in de Eerste Kamer van het lid Nicolai (PvdD) om de beleidsregel verdeelbesluit toe te zenden.

2. Geadviseerd besluit

- Instemmen met het informeren van de Tweede Kamer middels bijgevoegde brief over de actualisering van de Uitvoeringsagenda.
- Kennis nemen van- en akkoord geven op het kwaliteitskader gemeentelijke opvang in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen, dat meegezonden wordt met de brief over de actualisering van de Uitvoeringsagenda.
- Vaststellen van de beleidsregel verdeelbesluit in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen die meegezonden wordt met de brief over de actualisering van de Uitvoeringsagenda cf. toezegging in de EK aan lid Nicolai (PvdD).

3. Kernpunten

Uitvoeringsagenda

In de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de actualisering en de bijbehorende wijzigingen in het asielopvangsysteem zoals het werken met de drie

(hoofd)opvangvormen: asielzoekerscentra met aanmeldfaciliteiten, azc's voor versnelde procedure en azc's voor asielzoekers die niet in aanmerking komen voor versnelde procedure.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

De belangrijkste consequenties van deze actualisering ten opzichte van de uitvoeringsagenda van 2020 zijn het (grotendeels) loskoppelen van het asielproces en opvang; het onderverdelen van asielzoekers in twee in plaats van drie groepen; en, als resultaat hiervan, minder verhuisbewegingen. Belangrijk in het opvangstelsel zijn ook de mogelijkheden voor gemeentelijke opvang en kleinschalige opvang. De actualisering wordt uitgewerkt in samenhang met de implementatie van het Migratiepact.

Datum
17 mei 2024

Ons kenmerk
5568359

In de Kamerbrief wordt ook ingegaan op de volgende moties:

1. Motie Koekkoek/Ceder van 22-12-2023 over de belangen van het kind meenemen als criterium in het plaatsingsbeleid.
2. Motie Brekelmans van 05-03-2024 over ten behoeve van het nieuwe kabinet voor de zomer van 2024 te komen tot een voorstel voor een herziene inrichting van de asielprocedure en de asielketen, die het aantal gedwongen verplaatsingen van kinderen tot maximaal één reduceert.

Kwaliteitskader gemeentelijke opvang

Geconcludeerd is dat de Opvangrichtlijn en de Rva de bindende kaders bieden waar asielopvang aan moet voldoen. Het COA heeft die verder uitgewerkt in uitvoeringskaders en programma's van eisen. Onder de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen wordt ook gemeenten de mogelijkheid geboden om opvangvoorzieningen te exploiteren. Ook voor hen geldt de Opvangrichtlijn en de Rva reeds de bindende kaders bevat. Daarom is ervoor gekozen om enkel voor gemeenten de geldende kwaliteitseisen handzamer op te schrijven in een kwaliteitskader, zodat zij weten waar ze aan toe zijn. Daarnaast zal in aanvulling op het kwaliteitskader een handreiking exploitatie gemeentelijke opvang opgesteld worden waarin nadere invulling wordt gegeven aan wat van gemeenten wordt verwacht, op een niet-afdwingbare manier. Het is de handreiking, waarbij de belangen van kwetsbare groepen en de aanbevelingen van eerdergenoemde organisaties worden betrokken.

Beleidsregel Verdeelbesluit

De beleidsregel is bedoeld om gemeenten en provincies te informeren over de wijze waarop de verslagen worden beoordeeld en zijn zelfbindend (als beleidsregel) voor de bewindspersoon. Tevens geeft het de bewindspersoon een afwegingskader mee als basis voor de oordeels- en besluitvorming. Het verdeelbesluit is juridisch bindend, de rechtsmiddelen van de Algemene Wet Bestuursrecht (zoals bezwaar en beroep) staan open.

4. Toelichting

Kwaliteitskader gemeentelijke opvang

In de toelichting op de regeling tot wijziging van de Rva staat:

"Het is van belang dat alle opvangvoorzieningen voldoen aan de kwaliteitsnormen die zijn neergelegd in de Opvangrichtlijn. Om te zorgen dat niet alleen de COA-opvang, maar ook eventueel door het college te exploiteren opvang voldoet aan de kwaliteitsnormen uit de Opvangrichtlijn wordt de implementatie van die richtlijn in de Rva 2005 gepreciseerd. Aanvullend wordt een en ander

praktisch/operationeel uitgewerkt in een kwaliteitskader waaraan opvangvoorzieningen in ieder geval moeten voldoen. Daarbij kan het juridisch niet bindende, door de EASO opgestelde Richtsnoer, waarin normen zijn neergelegd voor de opvang van asielzoekers worden betrokken. De kwaliteitsnormen zijn ook van toepassing indien derden worden ingezet bij het voorzien in de materiële en immateriële opvang van asielzoekers.”

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
17 mei 2024

Ons kenmerk
5568359

Het bijgevoegde kwaliteitskader dekt zo het risico af dat (kwaadwillende) partijen in deze nieuwe taak stappen en opvang gaan bieden van onvoldoende kwaliteit. Door echter niet alles dicht te timmeren, wordt tevens aan gemeenten regelruimte gelaten om zelf de opvang te kunnen inrichten passend bij de lokale context.

4.1 Politieke context

Uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda draagt bij aan het komen tot een asielopvangsysteem dat stabiel is en tegelijkertijd flexibel genoeg is om schommelingen in instroom en bezetting op te kunnen vangen en ondersteunend is aan integratie en terugkeer.

Kwaliteitskader gemeentelijke opvang

Mogelijk zijn er actoren door wie dit stuk als onvoldoende wordt geapprecieerd omdat het geen nieuwe kaders bevat en zich enkel richt op gemeenten. In de handreiking die nog opgesteld wordt, kan daaraan evenwel tegemoetgekomen worden. Voor nu is de inschatting dat het voorliggende stuk een voldoende balans biedt tussen waarborgen op essentiële onderdelen enerzijds en ruimte voor lokaal maatwerk anderzijds.

Beleidsregel verdeelbesluit

U heeft tijdens de behandeling van de Wet in de Eerste Kamer op 16 januari van dit jaar n.a.v. een vraag van het Lid Nicolai (PvdD) de toezegging gedaan om de beleidsregel t.a.v. het verdeelbesluit aan beide Kamers toe te verzenden zodat de leden inzicht hebben in de belangenafweging. Hiermee geeft u uitvoering aan deze toezegging.

4.2 Financiële overwegingen

Uitvoeringsagenda

Er wordt aangesloten bij de bestaande financiële arrangementen.

4.3 Juridische overwegingen

Uitvoeringsagenda

De op 31 januari jl. in werking getreden Wet gemeentelijke taak mogelijk maken opvang asielopvangvoorzieningen geeft gemeenten de wettelijke taak asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken, waarbij een verdeling over provincies plaatsvindt aan de hand van een op inwoneraantal en SES-WOA gebaseerde verdeelsleutel. Dit moet leiden tot voldoende asielopvangplekken die evenwichtig verdeeld zijn over Nederland.

De Uitvoeringsagenda dient te voldoen aan Europese Migratiepact.

4.4 Krachtenveld

De Uitvoeringsagenda is geactualiseerd in samenwerking met COA, DT&V, IND, VNG, SZW, BZK, OCW, VWS en CvdK's.

4.5 Uitvoering

Uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda is een visie op hoofdlijnen die verdere uitwerking behoeft in de vorm van een implementatieplan. Op onderdelen zal een uitvoeringstoets gedaan worden.

4.6 Implementatie

Uitvoeringsagenda

Met de betrokken organisaties wordt gewerkt aan een implementatieplan waarin de diverse doelstellingen en bijbehorende actiepunten, aandachtspunten en benodigdheden worden uitgewerkt.

4.7 Communicatie

Uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda wordt met bijbehorende Kamerbrief gedeeld met de Tweede Kamer. Daarnaast zullen medeoverheden ook geïnformeerd worden middels een brief.

4.8 Ontwikkelingen hiervoor

Uitvoeringsagenda

De Uitvoeringsagenda is vastgesteld in 2020. Gebleken is dat elementen van de Uitvoeringsagenda onvoldoende tot realisatie zijn gekomen.

5 Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.3 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum

17 mei 2024

Ons kenmerk

5568359